

peittämiseksi ehdoin, että jakelu järjestettiin anomuksessa tarkemmin mainituin tavoin sekä että ruoka-avustusta saaneet perheet komitean toimesta ilmoitettiin huoltolautakunnan keskusavustuskortistoon.

Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista myönnettiin ¹⁾ 8 760 mk halkojen toimittamista varten Eläintarhantien 2:ssa olevalle lasten ruokintapaikalle.

Merkittiin ²⁾ tiedoksi lasten ja äitien ruokintatoiminnasta Helsingissä Ruotsista saaduilla varoilla kertomusvuoden ensi puoliskolla laadittu selostus.

8. Erinäisiä sosiaalisia tehtäviä koskevat asiat

Oikeusaputoimisto. Apulaisoikeusavustaja Y. J. E. Hämesalo oikeutettiin ³⁾ asumaan kaupungin ulkopuolella enintään v:n 1944 loppuun.

Aleksanterinkadun 18:ssa olevan oikeusaputoimiston huoneiston vuokrankorotuksen maksamiseksi kaupunginhallitus käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin myönsi ⁴⁾ 1 680 mk:n suuruisen lisäyksen toimiston vuokramäärärahaan.

Työnvälitys

Työnvälitys- ja työvoimalautakuntain alaiset viranhaltijat. Työnvälitystoimiston johtajalle E. S. Seppälälle myönnettiin ⁵⁾ sairauslomaa virkasäännön mukaisin palkkaeduin elokuun 23 p:n ja lokakuun 3 p:n väliseksi ajaksi ja määrättiin osastonjohtajan apulainen J. A. Gustafsson mainittuna aikana hoitamaan työnvälitystoimiston ja sen työvoimaosaston johtajan tehtäviä oikeuksin nostaa 2 500 mk:n lisäpalkkio kuukaudessa ilman kalliinajanlisäystä sekä kanslianhoitaja A. V. Salminen työvoimalautakunnan sihteerin tehtäviä 1 500 mk:n kuukausipalkoin ilman kalliinajanlisäystä.

Eväten työvoimalautakunnan esityksen lautakunnan sihteerin palkkion korottamisesta kaupunginhallitus myönsi ⁶⁾ sihteerille oikeuden kalliinajanlisäykseen kertomusvuoden huhtikuun 1 p:stä lukien.

Kaupunginhallitus oikeutti ⁷⁾ työnvälityslautakunnan panemaan täytäntöön päätöksensä määrätä työnvälitystoimiston nuoriso-osaston osastonjohtajan W. Mattlarin tammikuun aikana oman virkansa ohella hoitamaan henkisen työn osaston osastonjohtajan tehtäviä oikeuksin saada oman palkkansa lisäksi puolet henkisen työn osaston osastonjohtajan peruspalkasta huomioonottaen voimassa olevat määräykset kalliinajanlisäyksistä.

Työnvälityslautakunta oikeutettiin ⁸⁾ syyskuun 1 p:stä lukien suorittamaan osastonjohtaja W. Mattlarille nuorten työvelvollisuusasiain hoidosta 1 000 mk:n suuruisen korvaus kuukaudessa työnvälitystoimiston tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Työnvälityslautakunta oikeutettiin ⁹⁾ käyttämään työnvälitystoimiston tilapäisen työvoiman määrärahan kohdalla ylimääräisen osastonjohtajan palkkaamiseen yleisille osastoille varattu 61 128 mk:n erä tilapäisen osastonjohtajan palkkaamiseen työvoimaosastolle sekä korottamaan työvoimaosastolla palvelevien tilapäisten toimistovirkkailijain kuukausipalkkoja talousarviossa suunnitelluista määristä siten, että heille huhtikuun 1 p:stä alkaen lautakunnan harkinnan mukaisesti saatiin suorittaa pohjapalkkoina 1 350, 1 500, 1 700, 1 900, 2 100 tai 2 300 mk sekä että talousarviossa edellytetyjen 800 mk:n ja 1 150 mk:n palkkaisten lähettiryhmien lisäksi saatiin käyttää myöskin 950 mk:n palkkaista ryhmää. Lautakuntaa päätettiin samalla kehoittaa aikanaan anomaan tarpeellista lisämäärärahaa.

Kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ sallia työnvälityslautakunnan panna täytäntöön päätöksensä erinäisten työnvälitystoimiston työvoimaosaston tilapäisten viranhaltijain palkkain tarkistamisesta.

Kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ kehoittaa työvoimalautakuntaa suorittamaan työnvälitystoimiston työvoimaosastolla kertomusvuoden kesän aikana toimiville 20 kansakou-

¹⁾ Khn jsto 11 p. helmik. 3 159 §. 11 p. maalisk. 3 273 §. 13 p. toukok. 3 492 § ja 22 p. heinäk. 3 750 §. — ²⁾ Khs 30 p. syysk. 1 612 §. — ³⁾ Khn jsto 2 p. syysk. 3 847 §. — ⁴⁾ Khs 21 p. tammik. 169 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. syysk. 1 427 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. kesäk. 1 039 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. huhtik. 770 §. — ⁸⁾ S:n 11 p. marrask. 1 874 §. — ⁹⁾ S:n 10 p. kesäk. 1 040 §. — ¹⁰⁾ S:n 11 p. helmik. 324 §. — ¹¹⁾ S:n 15 p. heinäk. 1 191 §.

lunopettajalle siltä ajalta, jolta he olivat oikeutetut saamaan lisäpalkkaa, 45 palkkaluokan mukaisen kuukausipalkan kalliinajanlisäyksineen.

Työnvälitystoimiston osastonjohtaja Å. R. C. von Schoultz oikeutettiin ¹⁾ hoitamaan sivutointa.

Työnvälitystoimiston huoneisto. Käyttövaroistaan arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin kaupunginhallitus myönsi ²⁾ 7 776 mk työnvälitystoimiston vuokrankorotuksen suorittamiseen.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle osoittamassaan kirjelmässä ³⁾ kaupunginhallitus huomautti, että työvoimalautakunta ja sen alainen virasto joutuivat työskentelemään miltei yksinomaan valtiovallan tarkoitusprien hyväksi, mutta näitä lakiin perustuvia tehtäviään hoitaessaan lautakunta ei enää voinut vastata tilanteesta, joka huoneistotilan puutteen johdosta oli muodostunut täysin kestävämmäksi. Näin ollen oli ehdottoman välttämätöntä kiireellisesti saada käytettäväksi tarpeellinen lisähuoneisto. Saatuaan tietää, että Stockmannin liiketalosta vapautui sopiva huoneisto, kaupunginhallitus esitti, että ministeriö tahtoisu tukea kaupunkia kyseisen huoneiston vuokraamista työvoimalautakunnalle koskeissa neuvotteluissa.

Työnvälitystoimiston työvoimaosaston oltua väliaikaisesti sijoitettuna Kaisaniemen kansakouluun sen jälkeen kun sen eri huoneistot kevään kuluessa oli siirretty kolmeen eri paikkaan, jotka osoittautuivat riittämättömiksi ja epäsopiviksi, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾, että osasto väliaikaisesti sijoitetaan Helsinginkadun 24:ssä olevan työtupain ja elintarvikekeskuksen talon ensimmäiseen ja toiseen kerrokseen. Tämän johdosta aiheutuvien muutostöiden kustannuksiin kaupunginhallitus myönsi 247 000 mk tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan sisältyvistä käyttövaroistaan päättäen kiireellisesti anoa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriöltä rakennuslupaa töiden aloittamiseen.

Työvoimaosaston käytettäväksi Helsinginkadun talosta n:o 24 luovutettujen huoneistojen virastovuokra vahvistettiin ⁵⁾ elokuun 1 p:stä lukien 249 520 mk:ksi vuodessa ilman lämmitystä ja kertomusvuoden vuokran suorittamiseen myönnettiin kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin 103 967 mk.

Työnvälitystoimiston sisäinen järjestys. Eväten pari aiheutonta viransijaisuuspalkkioiden saantia koskevaa anomusta kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ kehoittaa työnvälityslautakuntaa viraston sisäisen järjestyksen parantamiseksi kiireellisesti laatimaan ohjesäännön, mistä ilmeni kenen oli kustakin työstä vastattava.

Epäpätevän työvoiman työnvälitystoimistoon ilmoittautumisen estäminen. Sen johdosta, että työnvälitystoimiston henkisen työn tekijän osaston työnhakijoina yhä lisääntyvässä määrin oli alkanut esiintyä epäpätevää työvoimaa, kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ pyytää kauppa- ja teollisuusministeriön toimenpidettä kyseisen epäkohdan tutkimiseksi ja korjaamiseksi.

Jäljennöksistä ja todistuksista perittävät lunastusmaksut. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾, että työnvälitystoimisto ja sen työvoimaosasto ovat oikeutetut kantamaan kaupunginvaltuuston vahvistaman taksan ⁹⁾ mukaisesti lunastusmaksuja antamistaan asiakirjain jäljennöksistä ja todistuksista, ollen kertyneistä lunastusmaksuista vähintään kerran kuukaudessa annettava tilitys rahatoimistolle.

Työnvälityslautakunnan järjestettävissä töissä käytetyt käsirattaat. Syksyllä 1941 kaupunginhallitus oli myöntänyt ¹⁰⁾ työnvälityslautakunnalle 260 000 mk käsirattaiden ostamiseksi työtilaisuuksien järjestämistä varten työttömille naisille. Näin hankituista 100 käsirattaista kahdet olivat hävinneet ja jällellä olevista 98:sta päätettiin ¹¹⁾ n. 300 000 mk:n kauppahinnoin 94 myydä kaupungin eri virastoille sekä yhdet Suomen pankille ja kolmet Stadion-säätiölle.

Työvoimakortisto. Työvoimalautakunnan tiedusteltua, eikö olisi syytä laadituttaa työvoimakortistosta kaksoiskappaleet ja sijoittaa näin syntyvä kaksoiskortisto pomminkestävään säilytyspaikkaan, kaupunginhallitus päätti ¹²⁾ suostua tähän ja oikeuttaa lautakunnan käyttämään tarkoitukseen työvoimalautakunnan määrärahaa Sekalaista.

¹⁾ Khs 28 p. tammik. 188 §. — ²⁾ S:n 21 p. tammik. 168 §. — ³⁾ S:n 11 p. maalisk. 536 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. heinäk. 1 197 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. syysk. 1 433 §. — ⁶⁾ S:n 29 p. huhtik. 771 §. — ⁷⁾ S:n 29 p. huhtik. 768 §. — ⁸⁾ S:n 24 p. maalisk. 594 §; ks. Kunnall. asetuskok. s. 112. — ⁹⁾ Ks. v:n 1938 Kunnall. asetuskok. s. 73. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1941 kert. s. 205. — ¹¹⁾ Khn jsto 5 p. elok. 3 780 §. — ¹²⁾ Khs 15 p. heinäk. 1 182 §.

Myöhemmin kaupunginhallitus päätti ¹⁾ kehoittaa kiinteistötoimiston talo-osastoa tiedustelemaan maaseudulta turvallista säilytyspaikkaa puheena olevalle kaksoiskortistolle.

Työvelvollisuuskutsunnat y.m. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ kiertokirjeitse saattaa kaupungin virastojen ja laitosten tietoon kaupungin työvoimapäällikön ilmoituksen, ettei kaupungin miespuolisten viranhaltijain mieskohtaisesti tarvinnut saapua kaupungissa huhtikuun 9 p:nä alkaviin työvelvollisuuskutsuntoihin.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾ kehoittaa kaikkia niitä kaupungin virastoja ja laitoksia, jotka voivat luovuttaa naistyövoimaa sadonkorjuutöihin Uudenmaan ensimmäisen työvoimapiirin päällikön sanomalehdistössä julkaiseman kuulutuksen edellyttämän tavoin, lähettämään syyskuun 7 p:nä mennessä kaupunginsihteerille asianmukaiset luettelot palveluksessaan olevista 18—54 vuotiaista naispuolisista viranhaltijoista ja työntekijöistä. Muiden virastojen ja laitosten oli edellä mainittuun päivään mennessä neuvoteltava asia-ta työnvälitystoimiston työvoimaosaston päällikkönä toimivan työnvälitystoimiston johtajan kanssa sekä heti ilmoitettava kaupunginkanslialle neuvottelujen tuloksista.

Työnvälitystoimiston valtionapu. Merkittiin ⁴⁾ tiedoksi kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön myöntäneen työnvälitystoimiston v:n 1942 menoihin valtionapua yhteensä 974 526: 40 mk eli toimiston yleisten osastojen menoihin 365 173: 80 mk, nuoriso-osaston 171 922: 05 mk, merimiesosaston 99 374: 35 mk, maatalousosaston 121 485: 80 mk sekä henkisen työn osaston 216 570: 40 mk.

Talkootoiminta

Sadonkorjuutalkoot kaupungin maataloilla. Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾, että niille kaupungin viranhaltijoille ja työntekijöille, jotka osallistuvat sadonkorjuutöihin kaupungin omilla maataloilla, suoritetaan heidän näissä töissä olonsa ajalta heidän vakinaisesta virastaan tai työstään tuleva palkka. Samalla kaupunginhallitus päätti, että asianomaisten laitosten tuli suorittaa tämä palkka samoin kuin kyseisten henkilöiden kuljettamisesta työpaikalle ja takaisin aiheutuvat kustannuksetkin, kuitenkin niin, että maataloista veloitettiin sillä määrällä, mikä maataloustyöväen palkkausnormien mukaisesti suoritettiin sadonkorjuutöihin osallistuvalla työvoimalla. Ellei laitoksilla ollut käytettävään määrärahoja kuljetuksiin, oli kaupunginhallitukselle tehtävä niitä koskeva esitys.

Sittemmin myönnettiin edellä mainitun päätöksen nojalla yleisten töiden pääluokkaan sisältyvistä kaupunginhallituksen käyttövaroista 68 027: 55 mk ⁶⁾ rakennustoimiston viranhaltijain ja työntekijäin palkkaus- ja kuljetuskustannuksiin sekä kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista 189 mk ⁷⁾ kaupunginkanslian ja 105 mk ⁸⁾ sairaalahallituksen alaisten viranhaltijain kuljetuskustannuksiin.

Mottitalkoot. Suomen aseveljien liiton Helsingin asevelipiirin lähetettyä kaupungille laskun v:n 1941 tammikuun 31 p:nä mennessä mottitalkoissa hakatuista haloista, yhteensä 4 054 pm³:stä, kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ suorittaa laskun sisällön, 121 620 mk ennakoita yleisistä käyttövaroistaan edellyttäen, että suoritettu määrä otettiin huomioon lopullista tilitystä tehtäessä.

Nuorten talkoot. Nuorten talkootoimikunnan tilitys kaupungin sille v. 1942 myöntämien avustusmäärärahaan käytöstä merkittiin ¹⁰⁾ tiedoksi.

Merkittiin ¹¹⁾ tiedoksi kouluhallituksen ilmoitus, että kaikille kansakouluoppilaille oli kaupungin kustannuksella hankittava Nuoren väen talkookirja v. 1943, joka samalla oli ohjekirjanen ja päiväkirja opettajien johdolla suoritettavaa oppilaiden kesätyöskentelyä varten.

Yleishyödyllisten tarkoitusten määrärahat

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakaminen. Komitea, jonka kaupunginhallitus oli asettanut ¹²⁾ jakamaan menosääntöön merkittyä yleishyödyllisten

¹⁾ Khs 30 p. jouluk. 2 177 §. — ²⁾ S:n 15 p. huhtik. 716 §. — ³⁾ S:n 2 p. syysk. 1 383 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. toukok. 906 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. syysk. 1 544 §. — ⁶⁾ S:n 30 p. jouluk. 2 189 §. — ⁷⁾ Khs jsto 21 p. lokak. 4 042 §. — ⁸⁾ S:n 28 p. tammik. 3 126 §. — ⁹⁾ Khs 11 p. helmik. 330 §. — ¹⁰⁾ S:n 25 p. helmik. 390 §. — ¹¹⁾ S:n 15 p. huhtik. 750 §. — ¹²⁾ S:n 27 p. toukok. 953 §; ks. tämän kert. I osan s. 95.

yritysten ja laitosten avustusmäärärahaa, ilmoitti lähettämässään mietinnössä, että avustuksia oli hallituksen toimesta julkaistun kuulutuksen johdosta anottu 883 300 mk, erään avustuksenanojan sitä paitsi jätettyä haluamansa määrän mainitsematta, kun sitä vastoin kertomusvuonna käytettävissä oleva määrä nousi vain 400 000 mk:aan. Komitean mielestä oli jaossa yleensä seurattava aikaisempien vuosien käytäntöä ja avustukset määrättävä pääasiallisesti suhteellisiksi entisiin avustuksiin katsoen.

Hyväksyen komitean ehdotukset kaupunginhallitus päätti ¹⁾ myöntää seuraaville yhdistyksille ja laitoksille alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Suomen sairaanhoitajatarliitolle kotisaira- ja terveydenhoidon keskuksen ylläpitoon	8 000
Suomen sairaanhoitajatar yhdistykselle n.s. tuntisairaanhoitajattaren palkkaamiseen	4 000
Suomen sokeain hierojain yhdistykselle hieroma- ja fysikaalista hoitolaitosta varten	24 000
Sokeain keskusliitolle	22 000
Helsingin sokeat yhdistykselle sen työtoiminnan tukemiseen ja myymälän vuokraan	16 000
Pelastusarmeijalle Väinölän turvakotia ja slummikeskusta sekä keskustoimiston huoltotyötä varten	13 000
Helsingin taloustyöntekijäin yhdistykselle sen taloustyöntekijäkodin ylläpitoon ja Siuntiossa sijaitsevan lepokodin avustamiseen	15 500
Helsingin valkonauhayhdistykselle naisten työkodin ylläpitoon	5 500
Maria föreningen yhdistykselle iäkkäiden kotiapulaisten kodin ylläpitoon	7 000
Helsingfors dövstumsförening yhdistykselle kansansivistystyön harjoittamiseen kuuromykkäin keskuudessa	4 000
Heikkokuuloisten suojaamisyhdistykselle	2 000
Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistykselle kesävirikistuksen järjestämiseen varattomille äideille ja lapsille	15 000
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosastolle palvelijatarkodin ja lepokodin ylläpitoon	4 000
Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuorisosastolle	1 000
Tuki ja työ yhdistykselle vanhainkodin ylläpitoon	13 000
Vanhainkodin kannatusyhdistykselle	7 000
Helsingin kuuromykkäin auttajayhdistykselle	1 500
Suomen huonokuuloisten huoltoliiton Helsingin paikallisosastolle	1 000
Helsingin nuorten miesten kristilliselle yhdistykselle alaikäisten kengänkiilloittajain toiminnan järjestämistä ja valvomista ynnä yhdistyksen katuammattilais- ja ansiopoikakerhon ja ammattioppilaskodin ylläpitoa varten sekä yhdistyksen Sörnäisten, Vallilan, Pasilan, Toukolan ja Käpylän osastoille poikakerhon ylläpitämiseksi mainituissa kaupunginosissa.	22 000
Helsingin nuorten naisten kristilliselle yhdistykselle sen kasvatussosiaalista toimintaa ja tyttökotia varten	16 000
Svenska kristliga föreningen av unga män yhdistykselle sen kasvatussosiaalisen työn tukemista ja vähävaraisten poikain kesävirikistystoimintaa varten	5 000
Helsingin poikakotiyhdistykselle kahden ammattioppilaskodin ylläpitoon	16 000
Sairaanhoitajatar H. Kivimäelle hänen Leppävaarassa olevan pikkulastenkontinsa ylläpitoon	8 000
Caritas kesäsiirtolalle	3 000
Kalliolan kannatusyhdistykselle Kalliolan poika- ja tyttökerhoyön tukemiseksi Bethel lastenkodille	4 000
Kottby privata svenska barnträdgård lastentarhalle	4 000
Helsingin kaupunkilähetykselle vapaata lasten- ja nuorisotyötä ja lasten kesäsiirtolaa varten	21 000
Helsingin sosialidemokraattiselle nuorisoyhdistykselle kesävirikistys- ja siirtolatoiminnan tukemiseen	5 000

¹⁾ KhS 22 p. kesäk. 1 125 §.

	Mk
Suomen kanoottiliitolle varhaisnuorison askartelun järjestämiseen	1 000
Helsingfors svenska ungdomsråd yhdistykselle nuorisotyön tukemiseen.....	10 000
Helsingin nuorisotyötoimikunnalle lasten- ja nuorisotyön tukemiseen	22 000
Helsingin kotiystävät yhdistykselle	5 000
Helsingin työväen sivistysjärjestölle opintokerhotoimintaa ja muuta sivistys- työtä varten	14 000
Helsingin suomalaiselle Marttayhdistykselle kotitaloudellista neuvontatyötä varten ja kesävirikistyksen järjestämiseksi varattomille perheenäideille	11 000
Helsingfors svenska Marthaförening yhdistykselle sen kodinhoitokursseja varten	6 000
Suomen työväen arkistolle	9 500
Kirjoja sokeille yhdistykselle	7 000
Brage yhdistykselle sen leikkeletoista varten	7 000
Kasvatusopilliselle kirjasto- ja lukusalisäätiölle	4 000
Sivistysjärjestöjen kansankonservatoriolle	10 000
Suomen laulajain ja soittajain liitolle toimistohuoneiston vuokraamiseen ja kans- listin palkkaamiseen	9 000
Helsingfors svenska sångarförbund liitolle	4 000
Yhteensä	400 000

Edelleen päätettiin, että avustuksensaajat oli varain asianmukaisen käytön suhteen alistettava sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskeissa säännöissä, niin että:

Suomen sairaanhoitajatarliitto ja Suomen sairaanhoitajataryhdistys olivat terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Suomen sokeain hierojain yhdistys, Sokeain keskusliitto, Helsingin sokeat yhdistys, Pelastusarmeija, Helsingin taloustyöntekijäin yhdistys, Helsingin valkonauhayhdistys, Maria föreningen yhdistys, Helsingfors dövtumsförening yhdistys, Heikkokuuloisten suojaamisyhdistys, Kallioniemen kesäkodin kannatusyhdistys, Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen palvelijatarosasto, Helsingin kristillisen työväenyhdistyksen nuorisosasto, Tuki ja työ yhdistys, Vanhainkodin kannatusyhdistys, Helsingin kuuromykkäin auttajayhdistys ja Suomen huonokuuloisten huoltoliiton Helsingin paikallisosasto huoltolautakunnan alaiset;

Helsingin nuorten miesten kristillinen yhdistys sekä sen Sörnäisten, Vallilan, Pasilan, Toukolan ja Käpylän osastot, Helsingin nuorten naisten kristillinen yhdistys, Svenska kristliga föreningen av unga män yhdistys, Helsingin poikakotiyhdistys, sairaanhoitajatar H. Kivimäki Leppävaarassa olevan pikkulastenkotinsa puolesta, Caritas kesäsiirtola, Kalliolan kannatusyhdistys, Bethel lastenkoti, Kottby privata svenska barnträdgård lastentarha, Helsingin kaupunkilähetys, Helsingin sosialidemokraattinen nuorisoyhdistys, Suomen kanoottiliitto, Helsingfors svenska ungdomsråd yhdistys, Helsingin nuorisotyötoimikunta ja Helsingin kotiystävät yhdistys lastensuojelulautakunnan alaiset;

Helsingin työväen sivistystyöjärjestö suomenkielisen työväenopiston johtokunnan alainen;

Helsingin suomalainen Marttayhdistys ja Helsingfors svenska Marthaförening yhdistys kotitalouslautakunnan alaiset;

Suomen työväen arkisto, Kirjoja sokeille yhdistys, Brage yhdistys ja Kasvatusopillinen kirjasto- ja lukusalisäätiö kaupunginkirjaston johtokunnan alaiset; sekä

Sivistysjärjestöjen kansankonservatorio, Suomen laulajain ja soittajain liitto ja Helsingfors svenska sångarförbund niminen liitto musiikkilautakunnan alaiset;

että mainitut lauta- ja johtokunnat olivat velvolliset v:n 1944 helmikuun kuluessa antamaan kaupunginhallitukselle selonteon puheena olevan valvontatyön suorittamisesta ja toimenpiteistään sen yhteydessä;

määrätä lisähdoiksi, että kaikkien avustuksensaajain, jotka saamatta vastaavaa korvausta antoivat tarvitseville henkilöille apua, samalla kun niiden soveltuvissa kohdin oli tehtävä ero Helsingissä kotipaikkaoikeutta nauttivien ja muiden siellä oleskelevien henkilöiden välillä, tuli jokaisessa eri tapauksessa huoltoviraston rekisteritoimistosta hankkia

tarkka tieto avustuksenanojan oloista, sekä, sikäli kuin jonkinlaista avustusta annettiin, ilmoittaa se toimiston rekisteröitäväksi samoin kuin avustuksen myöntämisen ja käytön valvonnan suhteen alistua niihin määräyksiin, joita huoltolautakunta kenties katsoi tarpeelliseksi antaa;

että kaupunginhallituksen edellä mainitut päätökset oli saatettava asianomaisten lauta- ja johtokuntain tietoon niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten; sekä että avustuksensaajat saivat kertomusvuonna käyttää edellisenä vuonna myönnettyjä avustuksia.

Raittiusseurain ja -järjestöjen avustusrahan jakaminen. Komitea, jonka kaupunginhallitus oli asettanut ¹⁾ jakamaan menosääntöön merkittyä raittiusseurain ja -järjestöjen avustusrahaa, ilmoitti mietinnössään, että avustuksia oli hallituksen toimesta julkaistun kuulutuksen johdosta anottu 523 800 mk, jonka lisäksi kaksi avustuksenanojaa ei ollut anomuksessaan maininnut mitään määrättyä summaa. Kertomusvuonna jaettava kokonaisuus nousi 340 000 mk:aan, josta 35 000 mk käytettiin raittiustyötä varten kansakouluissa. Jakoehdotusta laatiessaan komitea yleensä oli seurannut aikaisempaa menettelytapaa ehdottaen kuitenkin avustuksia vallitsevista oloista johtuen korotettaviksi, eräitä sängen huomattavastikin. Yksi uusi avustuserä ehdotettiin myönnettäväksi.

Hyväksyen komitean ehdotukset kaupunginhallitus päätti ²⁾ myöntää seuraaville yhdistyksille ja laitoksille alla mainitut rahamäärät:

	Mk
Raittiusyhdistys Koitolle	34 500
Raittiusyhdistys Kilvelle	31 500
Helsingin sosialidemokraattiselle raittiuspiirijärjestölle.....	31 000
Socialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Riennolle	30 000
Lasten raittiusosastolle Nousevalle voimalle	19 000
Helsingin raittiusyhdistysten keskustoimikunnalle.....	18 000
Helsingin raittiusseuralle	17 000
Suomen opiskelevan nuorison raittiusliitolle	17 000
Helsingfors nykterhetsvänner yhdistykselle	16 000
Naisten raittiuskeskukselle.....	13 000
Raittiusosasto Tovereille.....	11 000
Raittiusyhdistys Koiton lastenosastolle Nousevalle koitolle	8 000
Sirinauhaliitolle	8 000
Vallilan sosialidemokraattiselle lasten raittiusosastolle Oraalle	7 000
Helsingin ruotsalaisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitolle Fylgialle	6 000
Raittiuskerho Imatralla	6 000
Balder loosille	5 500
Alli Tryggs minne loosille.....	5 500
Vallilan sosialidemokraattiselle raittiusyhdistykselle Tähkälle	5 000
Raittiusyhdistys Koiton poikakerhelle Sinihaukoille	5 000
Rautatieläisten raittiusyhdistyksen Helsingin piirille	4 000
Helsingin satamamiehet yhdistykselle	3 000
Keski-Helsingin valkonauhayhdistykselle	2 500
Kuuromykkäin raittiusseuralle Surdille	1 500
Yhteensä	305 000

Edelleen päätettiin:

että avustuksensaajat oli varain asianmukaisen käytön suhteen alistettava sellaiseen valvontaan, joka määrätään kaupunginvaltuuston marraskuun 25 p:nä 1913 vahvistamissa, kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käytössä noudatettavaa menettelyä koskevissa säännöissä, kuitenkin siten, että Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen nuoriso- ja raittiusliitto Fylgia oli ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan valvonnan alainen, jonka v:n 1944 helmikuun kuluessa tuli antaa kaupunginhallitukselle selostus tästä valvontatyöstään; sekä

¹⁾ Khs 27 p. toukok. 953 §; ks. tämän kert. I osan s. 95. — ²⁾ Khs 22 p. kesäk. 1 126 §.

että avustuksensaajain oli v:n 1944 helmikuun kuluessa annettava kaupunginhallitukselle selostus toiminnastaan ja myönnettyjen avustusten käyttämisestä.

Partiojärjestöjen avustaminen. Kaupunginhallitus päätti ¹⁾ yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahaa jakamaan asetetun komitean ehdotuksen mukaisesti jakaa menosääntöön merkityn, 22 000 mk:n suuruisen partiojärjestöjen avustusmäärärahan tasan Helsingissä toimivien partiopoikajärjestöjen ja partiotyttöjärjestöjen kesken siten, että kumpikin ryhmä sai 11 000 mk, sekä pyytää Suomen partiopoikajärjestön päämajalta ja Suomen partiotyttöneuvostolta ehdotukset mainittujen erien jakamisesta kaupungissa toimiville eri partiojärjestöille.

Kunnantyöntekijäin kesävirikistyskodin avustaminen. Helsingin kunnantyöntekijäin keskustoimikunnalle myönnettiin ²⁾ sen Kulosaaren kartanossa ylläpitämän kunnan työntekijäin kesävirikistyskodin kertomusvuoden vuokran suorittamiseksi 28 800 mk kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista.

Marttayhdistyksen avustaminen. Kaupunginhallituksen yleisistä käyttövaroista päätettiin ³⁾ Helsingin Marttayhdistykselle myöntää enintään 25 000 mk sen tappion peittämiseksi, mikä yhdistykselle saattoi aiheutua sen huhtikuussa toimeenpantavasta Palstani mahdollisimman tuottavaksi nimisestä näyttelystä. Näyttelyä varten tarvitsemiensa kasvien lainaamisesta yhdistystä kehoitettiin ⁴⁾ sopimaan v.t. kaupunginpuutarhurin kanssa. Sen jälkeen kun oli todettu kyseisen näyttelyn, joka sittemmin järjestettiin Paljon palstasta nimisenä, tuottaneen tappiota ainoastaan 13 000 mk, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ lähettää tilityksen rahatoimistolle kehoituksen suorittaa yhdistykselle viimeksi mainitun määrän.

Ammattiopetuslaitosten johtokuntaa päätettiin ⁵⁾ kehoittaa suorittamaan kertomusvuoden talousarvion merkitty Helsingin Marttakoulun avustus Helsingin Marttayhdistykselle edellytyksin, että yhdistys huolehti kotitaloudellisen neuvonta-aseman ylläpitämisestä ja iltakurssien järjestämisestä sekä ehdoin, että pätevät ammattihenkilöt toimivat neuvonta-aseman hoitajina.

Helsingin maatalouskerhoyhdistyksen avustaminen. Helsingin maatalouskerhoyhdistys oikeutettiin ⁶⁾ kahtena eränä nostamaan kertomusvuoden talousarvion pääluokan Kiinteistöt lukuun Erinäiset menot sisältyvä määräraha Helsingin maatalouskerhoyhdistys r.y., kaupunginhallituksen käytettäväksi, tilitysvelvollisuusin rahatoimistolle.

Sotilaiden lomakodin avustaminen. Yleisistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ⁷⁾ Koulumatkailutoimistolle 76 500 mk sen ylläpitämän sotilaiden lomakodin vuokran suorittamiseksi.

Urheilu

Luistinradat ja kelkkamäet. Kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ korvauksetta luovuttaa Kaisaniemen isolla kentällä kertomusvuoden talvella luistinrataa ylläpitävälle Helsingin luistelijat yhdistykselle kaupungin omistamat jääkiekkoradan laitteet ehdoin, että yhdistys huolehti laitteiden kunnossapidosta ja korjaamisesta sekä niiden kuljettamisesta säilytyspaikoilta kentälle ja sieltä takaisin.

Kaupunginhallitus hyväksyi ⁹⁾ kiinteistölautakunnan ehdotuksen, että Neitsytpolun puiston luistinradan asemesta rakennettaisiin rata Kapteeninkadun puistoon ja että Siltavuorenrannassa maalla ollut rata siirrettäisiin jääsuhteista riippuen rakennustöimiston harkinnan mukaisesti jälle samaan paikkaan tai jälle Liisankadun kohdalle Pohjoisrantaan.

Uimahalli oy:lle suoritettava korvaus vapaakylvyistä. Kaupungilta saamansa kiinnityslainan lainaehtojen mukaisesti Uimahalli oy. oli velvollinen vuosittain luovuttamaan Helsingin kaupungille vähintään 25 000 uimakylpyä 4 mk:n maksusta kultakin kylvyltä, jotka jaettiin palolaitoksen, poliisilaitoksen ja kansakoulujen kesken. Suomenkielisten kansakoulujen ilmoitettua huhtikuussa 1942, etteivät kansakouluoppilaat lukuvuonna

¹⁾ Khs 27 p. toukok. 953 § ja 22 p. kesäk. 1 125 §. — ²⁾ S:n 15 p. huhtik. 733 §. — ³⁾ S:n 4 p. helmik. 219 §. — ⁴⁾ S:n 2 p. jouluk. 2 043 §. — ⁵⁾ S:n 18 p. helmik. 382 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. helmik. 333 § ja 2 p. syysk. 1,406 §. — ⁷⁾ Khs jsto 14 p. tammik. 3 030 §, 4 p. helmik. 3 130 §, 11 p. maalisk. 3 272 §, 8 p. huhtik. 3 367 §, 6 p. toukok. 3 469 §, 10 p. kesäk. 3 600 §, 8 p. heinäk. 3 702 §, 5 p. elok. 3 773 §, 9 p. syysk. 3 892 § 7 p. lokak. 3 987 § ja 9 p. jouluk. 4 243 §. — ⁸⁾ Khs 4 p. marrask. 1 842 §. — ⁹⁾ S:n 9 p. jouluk. 2 061 §.

1941/42 lainkaan olleet käyttäneet uimahallia, kaupunginhallitus päätti ¹⁾, että Uimahalli oy:lle siitä huolimatta suoritetaan lainaehtojen edellyttämät 100 000 mk myöskin v:lta 1942.

Stadion-säätiön sääntöjen muuttaminen. Merkittiin ²⁾ tiedoksi Stadion-säätiön ilmoitus säätiön sääntöjen muuttamisesta.

K a n s a n h u o l t o

Kansanhuoltotoimisto. Kaupunginhallitus päätti ³⁾ hyväksyä kansanhuoltolautakunnan toimenpiteen perustaa kansanhuoltotoimistoon tarkkailijanviran, jonka haltijan pääasiallisiin tehtäviin kuului elinkeinonharjoittajain tilitysten ja niitä koskevien kortistojen tarkastaminen eri osastoilla ja jonka peruspalkka oli 2 450 mk kuukaudessa.

Kansanhuoltolautakunnan toimenpide muuttaa kansanhuoltotoimiston pikakirjoittajanvirka helmikuun 1 p:stä lukien 2 900 mk:n peruspalkkaiseksi osastonhoitajanviraksi hyväksyttiin ⁴⁾.

Kansanhuoltotoimiston tarkkailuosaston avoinna olevat osastonhoitajanvirka ja apulaisosastonhoitajanvirka päätettiin ⁵⁾ sallia julistaa haettaviksi v:n 1944 talousarvioehdotukseen merkityin peruspalkoin.

Kansanhuoltolautakunta oikeutettiin ⁶⁾ palkkaamaan kansanhuoltotoimiston ostokorttiosastolle 3 075 mk:n peruspalkkainen uusi apulaisosastonhoitaja ja suorittamaan hänen palkkansa tilapäisen työvoiman määrärahastaan.

Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi, että toimistoapulainen K. Hurmalainen toukokuun 1 p:stä lukien toistaiseksi oli määrätty hoitamaan sotapalvelukseen kutsutun Sörnäisten ostokorttikanslian hoitajan M. Ijäksen virkaa.

Koska kansanhuoltotoimistoon tarvittiin toinen apulaiskansanhuollonjohtaja, jonka tehtäviin lähinnä kuuluisi eri osastojen työn järjestely ja niiden toiminnan valvominen sekä osallistuminen etenkin ostokorttien jakelujen aikana tarvikkeiden jakelukysymysten käsittelyyn, kaupunginhallitus päätti ⁸⁾ oikeuttaa kansanhuoltolautakunnan julistamaan mainitun viran haettavaksi 14 palkkaluokan mukaisin palkkaeduin.

Kansanhuoltolautakunta oikeutettiin ⁹⁾ suorittamaan polttoainepäällikön kanslian alaisten 10 polttoainetarkkailijan palkat tilapäisen työvoiman määrärahastaan.

Kesäkuun 16 p:stä lukien rautatieasemalla toiminutta sotilaskorttikansliaa varten palkattujen 7 kanslia-apulaisen 1 425 mk:n suuruiset kuukausipalkat kalliinajanlisäyksineen päätettiin ¹⁰⁾ sallia suorittaa kansanhuoltolautakunnan tilapäisen työvoiman määrärahasta.

Laajentuneen maataloustuoteosaston osastonhoitajan palkka päätettiin ¹¹⁾ marraskuun 1 p:stä lukien sallia korottaa 4 200 mk:aan kuukaudessa.

Tiliosaston osastonhoitajalle L. A. Johanssonille, joka toimiston virka-ajan ulkopuolella oli suorittanut ylityötä ostokorttien jakelukansliassa, päätettiin ¹²⁾ mainitusta ylityöstä sallia suorittaa 3 500 mk:n suuruinen korvaus.

Kaupunginhallituksen v:n 1942 yleisistä käyttövaroista myönnettiin ¹³⁾ kansanhuoltotoimiston sihteerille T. E. Auralle 2 000 mk korvauksena erään esitelmän pidosta ja pikakirjoittaja T. Enrothille 650 mk palkkiona hänen suorittamastaan ylityöstä.

Kaupunginhallitus vahvisti ¹⁴⁾ kansanhuoltolautakunnan päätöksen määrätä kansanhuoltotoimiston aukioloajan kertomusvuoden kesäkuukausina olemaan klo 8—15 ja virka-ajan klo 8—15.15 paitsi lauantaisin, jolloin sekä aukiolo- että virka-aika oli oleva klo 8—13. Aamiaisiaika oli oleva $\frac{3}{4}$ tuntia paitsi lauantaisin, jolloin se oli oleva 1 tunti.

Hallituskadun talossa n:o 17 olevan kansanhuoltotoimiston huoneiston vuokrankorotuksen suorittamiseksi myönnettiin ¹⁵⁾ kansanhuoltolautakunnan käytettäväksi 61 335 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista arvaamattomiin vuokriin ja vuokrankorotuksiin.

Nautaeläinten maahantuonti. Päätettyään ¹⁶⁾ aikaisemmin, että kaupunki määrättyin ehdoin osallistuu kansanhuoltoministeriön Tanskasta ostamien 400 nautaeläimen maahan-

¹⁾ Khs 4 p. helmik. 222 §. — ²⁾ S:n 15 p. huhtik. 720 §. — ³⁾ S:n 4 p. helmik. 250 §. — ⁴⁾ S:n 4 p. helmik. 251 §. — ⁵⁾ S:n 14 p. lokak. 1 718 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. marrask. 1 950 §. — ⁷⁾ Khs jsto 27 p. toukok. 3 559 §. — ⁸⁾ Khs 16 p. jouluk. 2 133 §. — ⁹⁾ S:n 2 p. syysk. 1 416 §. — ¹⁰⁾ S:n 30 p. syysk. 1 615 §. — ¹¹⁾ S:n 19 p. marrask. 1 949 §. — ¹²⁾ S:n 9 p. jouluk. 2 080 §. — ¹³⁾ Khs jsto 8 p. tammik. 3 023 § ja 28 p. tammik. 3 124 §. — ¹⁴⁾ Khs 1 p. heinäk. 1 162 §. — ¹⁵⁾ S:n 1 p. huhtik. 636 §. — ¹⁶⁾ Ks. v:n 1942 kert. I osan s. 142.

tuonnin aiheuttamaan todelliseen tappioon, kaupunginhallitus sittemmin päätti ¹⁾ kehoittaa rahatoimistoa kaupunginhallituksen v:n 1942 käyttövaroista elintarvikkeiden hankintaan suorittamaan kansanhuoltoministeriölle kyseistä tarkoitusta varten 500 000 mk.

Perunain varastointi. Sosiaali- ja opetusasiain johtaja valtuutettiin ²⁾ neuvottelemaan valtion viranomaisten kanssa sellaisen sopimuksen aikaansaamisesta perunain varastoinnin edistämistarkoituksessa, että kaupunki ottaisi suorittaakseen 10 p jokaiselta jakelusaännöstelyn alaiselta ja yleiseen kulutukseen myydyltä perunakilolta, mikäli se oli varastoitu kaupungissa oleviin Osuusliike Elannon, Peruna- ja juurikasvi oy:n ja Helsingin osuuskaupan sekä kaupungin elintarvikekeskuksen suurvarastoihin sekä edellytyksin, että valtio samalla määrällä osallistui varastoimisen lisäkustannuksiin. Jos valtio tähän suostui, oli kaupunginvaltuustolle tehtävä esitys tarpeellisen määrärahan, enintään 1 000 000 mk:n myöntämisestä tarkoitukseen.

Halkojen hankinta³⁾. Polttoainepäällikön tehtyä kaupunginhallitukselle esityksen halkojen varaamisesta kaupungin halkovarastoista seuraavaksi lämmityskaudeksi pienkulutusta varten, kaupunginhallitus päätti ⁴⁾ ilmoittaa polttoainepäällikölle, ettei kaupunki ainakaan vallitsevana ajankohtana voi taata halkojen hankkimista seuraavaksi lämmityskaudeksi kaupungin varastoista sikäläisille pienkuluttajille mutta että se yrittää hankkia mahdollisimman paljon halkoja ja on valmis luovuttamaan niitä myöskin pienkuluttajille sikäli kuin sen oma kulutus tämän salli. Samalla kaupunginhallitus kuitenkin päätti huomauttaa, ettei kaupunki jatkuvasti voi asettaa mihinkään etuoikeutettuun asemaan niitä asukkaitaan, jotka asuvat uunilämmityshuoneistoissa, myymällä heille halkoja alhaisempaan hintaan kuin kaupungin omat kustannukset edellyttävät. Halkojen varaamista kaupungin halkovarastoista seuraavaksi lämmityskaudeksi pienkulutusta varten koskevan kysymyksen uudelleen oltua käsiteltävänä halkotoimiston neuvottelukunnassa, kaupunginhallitus sittemmin päätti ⁵⁾ ilmoittaa kansanhuoltoministeriölle, että kaupunki vallitsevat olosuhteet huomioonottaen, ei voi hankkia, paitsi omaa tarvettaan varten, pienkuluttajia varten seuraavaksi lämmityskaudeksi enempää kuin enintään 50 000 m³ halkoja, mutta että koko pienkulutuksen tarve voidaan tyydyttää, jos kaupungille järjestetään entistä paremmat halonhankintamahdollisuudet ja halkotoimisto saa tilaisuuden vastaanottaa kaupungissa olevilta kiinteistöiltä tai muilta suurkuluttajilta kaupunkiin kuljetettuina kyseisen lämmityskauden aikana yhteensä n. 144 000 m³ halkoja ehdoin, että luovuttajille asianomaisten viranomaisten toimesta osoitettiin vastaava määrä kivihiltä tai tuontikoksia.

Itä-Savon metsänhoitolautakunnan kehoitettua kansanhuoltoministeriötä luovuttamaan yleiseen kulutukseen Helsingin kaupungin halkotoimistolta Itä-Savon hankintapiirin alueella, pääasiallisesti Sulkavan pitäjässä, pitemmän aikaa varastossa olleet yhteensä 9 227 m³ halkoja, kaupunginhallitus puolestaan päätti ⁶⁾ ilmoittaa ministeriölle, että oli tarkoitus ensi tilassa kuljetuttaa kaupunkiin kyseinen halkomäärä, jonka kaupunki välttämättömästi tarvitsi omia laitoksiaan ja alueellaan asuvia pienkuluttajia varten sekä että halkojen siirtäminen ei ole aikaisemmin ollut mahdollista kuljetusvaikeuksien vuoksi.

Kansanhuoltoministeriön myöskin julistettua takavarikkoon m.m. kaupungin omistaman, Jäppilän pitäjässä olevan n. 4 000 m³:n suuruisen halkomäärän, kaupunginhallitus päätti ⁷⁾ anoa, että kansanhuoltoministeriö ensi tilassa peruuttaisi kaupungin omistamiin halkoihin kohdistuneet takavarikko- ja pakkovaihtomääräykset tai, ellei siihen voitu suostua, kaupungille luovutettaisiin seuraavaksi polttokaudeksi vastaava määrä kivihiltä ja tuontikoksia.

Samoin kaupunginhallitus päätti anoa, että kansanhuoltoministeriön määräämä, Oulunkylän tilan metsää koskeva pakkohakkuu Oulunkylän aseveljet yhdistyksen hyväksi peruutettaisiin sekä ettei kaupungin omistamia halkoja enää siitä lähtien takavarikoitaisi eikä sen metsistä määrättäisi suoritettavaksi pakkohakkuuta ainakaan muita kuin kaupungin omia tarpeita varten. Lisäksi päätettiin anoa, että kaupunki saisi hintoja lukuunottamatta vapaasti määrätä ne ehdot, joilla se voi halkoja luovuttaa tai vaihtaa. Vielä

1) Khs 21 p. tammik. 180 §. — 2) S:n 23 p. syysk. 1 578 §. — 3) Ks. myös tämän kert. I osan s. 75. — 4) Khs 11 p. helmik. 332 §. — 5) S:n 22 p. heinäk. 1 243 §. — 6) S:n 27 p. toukok. 934 §. — 7) S:n 22 p. heinäk. 1 244 §.

päätettiin halkoasiassa ryhtyä neuvotteluihin pääministerin kanssa. Vastauskirjelmässään kansanhuoltoministeriö huomautti olevan mahdotonta asettaa Helsingin kaupunkia erikoisasemaan halkojen hankinnan, luovutusten ja vaihdon suhteen sekä kehoitti kaupunginhallitusta polttopuun jakelussa asettamaan pienkuluttajain tarpeet erilaisten kunnallisten y.m.s. tarpeiden edelle ja noudattamaan seuraavanlaista tärkeysjärjestystä: 1) sairaalat ja niihin verrattavat, 2) elintarviketuotanto, 3) pienkulutus ja 4) muu kulutus.

Tämän johdosta kaupunginhallitus mainitsi ¹⁾ ministeriölle ensiksi, että valtio suurkuluttaja-asemansa vuoksi ja rautatiehallituksen puutavaratoimisto suurhankkija-asemansa vuoksi on asetettu erikoisasemaan ja varustettu erikoisoikeuksilla polttopuun hankinnoissa. Tästä huolimatta maan toiseksi suurin polttoaineenkuluttaja, Helsingin kaupunki, kulutuskeskuksena ja niinkään toiseksi suurin polttoaineenhankkija, kaupungin halkotoimisto, rinnastetaan mainitun kirjelmän mukaisesti samanlaiseen asemaan kuin pienet maaseudun kulutuskeskukset, vieläpä yksityiset kuluttajat ja hankkijatkin. Tällaista ei kuitenkaan voitane pitää oikeudenmukaisena, sillä vaatiihan esim. 500 000 m³:n halkomäärän hankinta aivan toisenlaisia edellytyksiä kuin esim. 5 000 m³:n hankinta. Sitä paitsi Helsingin kaupungin asema kaukana polttopuualueista asettaa sen huomattavasti vaikeampaan tilanteeseen muihin kulutuskeskuksiin verraten. Onhan kaupungin ympäristö monien pitäjien osalta alituotantoaluetta, joten osa paikallistarvettakin on täytettävä muualta. Tämän vuoksi on ilmeistä, että pääkaupungin polttopuunhankintatarve vaatisi vallitsevissa olosuhteissa paljon enemmän valtiovallan tukea kuin muiden kaupunkien huomattavasti pienemmät tarpeet. Kun ministeriö vastauksensa mukaisesti tulee noudattamaan kaupungin halkotoimistoon nähden työvoiman ja kuljetuskaluston saamiseksi samanlaisia perusteita kuin muihin kunnallisiin halkotoimistoihin nähden, niin on pelättävissä, että Helsingin pienkuluttajat ainakin lämmityskautena 1943/44 jäävät ilman polttopuita sekä että ennen pitkää myös kaupungin omat kiinteistöt ja laitokset joutuvat polttoainepulaan. Ministeriön ilmoituksen mukaan ostoalueet oli järjestetty siten, että kuljetusvaikeudet tulivat eri hankkijalle olemaan suunnilleen yhtä suuret. Tähän voidaan myös suhtautua suurella epäilyksellä, mikäli on kysymys Helsingin kaupungista. Kaupungin halkojen pakko-ottojen vertailua niihin luovutuksiin, joita maan metsäteollisuuden on ollut suoritettava ei voida kaupunginhallituksen mielestä pitää asiallisena. Mitä tulee Helsingin kaupungin asettamiseen erikoisasemaan kivihiilen ja koksen jakeluun nähden, on itsestään selvää, että nämä polttoaineet käytetään ensi sijassa satoissa ja niitä lähellä olevissa kulutuskeskuksissa. Näin ollen Helsingin ei ole katsottava olleen siinä suhteessa missään erikoisasemassa. Mitä tulee lopuksi ministeriön kirjelmässä annettuihin ohjeisiin tärkeysjärjestyksen noudattamisesta polttopuun jakelussa niin, sikäli kuin pienkuluttajien tarpeiden tyydyttäminen osoittautuu vaikeaksi, olisi kaupungin lastenkodit ja lastentarhat, kansakoulut, väestönsuojat, virastotalot, paloasemat, tullikamarit y.m. jätettävä viimeiselle sijalle, t.s. käytännöllisesti katsoen ne olisi jo nyt jätettävä ilman polttopuita. Kun ministeriö siis ei ollut osoittanut mitään sellaisia keinoja joilla pääkaupungin halonhankinnat helpottuisivat, ei kaupunki voi taata myöskään pienkulutuksen tarpeen tyydyttämistä, joka ei sitä paitsi kaupunginhallituksen käsityksen mukaan millään tavoin olekaan kaupungin velvollisuus. Yhtä vähän kuin viimeksi mainitun tarpeen tyydyttäminen ei myöskään elintarviketuotannon polttopuuntarpeesta huolehtiminen kuulu kaupungille. Edellä mainituilla perusteilla kaupunginhallitus anoi, että ministeriö ottaisi uudelleen harkittavakseen Helsingin kaupungin polttopuukysymyksen sekä kaupunginhallituksen sen ratkaisemiseksi ehdottamat toimenpiteet.

Sittemmin kaupunginhallitus päätti ²⁾ kehoittaa kiinteistölautakuntaa tekemään Oulunkylän aseveljet yhdistyksen kanssa ehdotuksensa mukaisen halonhakkua- ja myyntisopimuksen.

Kaupunginhallitus päätti ³⁾ myöntyä kiinteistölautakunnan esitykseen, että kaupungin metsistä hakkuukautena 1942/43 hakattavaksi päätetyn halkomäärän lisäksi kertomusvuoden keväällä mottitalkoohakkuin saataisiin hakata vielä 2 700 m³ halkoja, jotka jäisivät kaupungin omaan käyttöön.

Helsingin metsänhoitolautakunta oli antanut kaupungille hakkuukauden 1943/44 puutavaranhankintamääräyksen, joka käsitti kaikki kaupungin omistamat metsäpintaalat ja jonka mukaisesti kaupungin oli myytävä metsistään hankinnalla tai pystyyn

¹⁾ Khs 2 p. syysk. 1 399 §. — ²⁾ S:n 30 p. syysk. 1 595 §. — ³⁾ S:n 15 p. huhtik. 730 §.

12 260 luovutuskuutiometriä puutavaraa, sekä lisäksi määräyksen hakkauttaa edellä mainittuna hakkuukautena Leppävaaran kylän Bredvikin tilan metsästä 600 luovutuskuutiometriä puutavaraa. Kun kaupungin hakkuukautena 1942/43 saama hakkuumääräys oli käsittänyt vain 10 000 m³ ja kaupunki kuitenkin tällöin oli hakkauttanut yhteensä 20 292 m³, kaupunginhallitus päätti ¹⁾ ilmoittaa Helsingin metsänhoitolautakunnalle, että kaupungin metsien osuus hakkuukautena 1943/44 asiasta kansanhuoltoministeriön kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti täten oli vain 2 860 m³, jotka kaupunki hakkauttaisi v:n 1944 alkupuoliskolla.

Helsingin kunnantöytäkirjien keskustoimikunta oikeutettiin ²⁾ kertomusvuoden aikana kiinteistötoimiston kansanpuisto-osaston ja maatalousosaston leimauksen mukaisesti hakkauttamaan ja ostamaan kaupungin metsistä enintään 28 m³ polttopuita Kuloosaaren kartanossa toimivan kesäkotinsa tarpeiksi.

Valtion suorittamat kansanhuoltomenot. Merkittiin ³⁾ tiedoksi kansanhuoltoministeriön suorittaneen kaupungille 501 569 mk valtion osuutena v:n 1942 kansanhuoltomenoihin.

V ä e s t ö n s u o j e l u

Väestönsuojelujärjestyksen laatiminen. Merkittiin ⁴⁾ tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen kaupunginhallitukselle lähettämä sisäasiainministeriön kiertokirje, mistä ilmeni, että ministeriö tammikuun 19 p:nä oli muuttanut huhtikuun 3 p:nä 1941 tekemänsä ohjeet kunnan väestönsuojelujärjestyksen laatimisesta sisältävän päätöksensä 5 §:ää, sellaisena kuin se oli helmikuun 28 p:nä 1942 tehdystä päätöksessä, siten, että väestönsuojelujärjestys oli jätettävä kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi viimeistään kesäkuun 1 p:ään 1944 mennessä.

Kaupungille kuuluvat väestönsuojelutoimenpiteet. Merkittiin ⁵⁾ tiedoksi Uudenmaan lääninhallituksen kaupunginhallitukselle tiedoksi ja noudatettavaksi lähettämät ohjeet kunnalle sodan aikana kuuluvien väestönsuojelutoimenpiteiden toteuttamisesta.

Väestönsuojeluhenkilökunta. Edustajakseen evakuoitipäällikön avuksi määrättävään asiantuntijaelimeen kaupunginhallitus päätti ⁶⁾ valita virkaatoimittavan kiinteistöjohtajan E. V. Lähteen sekä samalla ilmoittaa ilmasuojelukeskukseksi, ettei kaupungin edustajalle voitu antaa mitään päätösvaltaa sellaisissa asioissa, joista päättäminen kuului kaupunginhallitukselle tai kaupunginvaltuustolle.

Poliisimestari J. V. Arajurelle päätettiin ⁷⁾ kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten suorittaa 4 000 mk kuukaudessa ilman kalliinajanlisäystä kertomusvuoden lokakuun 1 p:stä lukien toistaiseksi, kuitenkin enintään v:n 1944 maaliskuun 31 p:ään.

Ilmasuojelumuodostelmiin kuuluvien, majoituspakon alaisten ammattityöntekijäin tuntipalkkoja koskevan aikaisemman päätöksensä ⁸⁾ selventämiseksi kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ tulkita sen siten, että kyseisten tuntipalkkain suhteen oli meneteltävä työehtosopimuksen edellyttämällä tavalla, kuitenkin niin, että varsinaisesta ns. raivaustyöstä maksettiin työntekijälle sama palkka kuin siitä työstä, mistä hän kulloinkin oli raivaustyöhön joutunut, vaikka raivaustyö kestäisikin kauemmin kuin juoksevan tiliviikon loppuun.

Edellisen päätöksen kuitenkin aiheutettua tyytymättömyyttä, koska ennen oli maksettu aikaisemman ammatin mukaista palkkaa koko siltä ajalta, jonka asianomainen työntekijä kuului ilmasuojelumuodostelmiin, kaupunginhallitus päätti ¹⁰⁾ oikeuttaa rakennustoimiston heinäkuun 1 p:stä alkaen suorittamaan ilmasuojelumuodostelmien teknilliseen miehistöön kuuluville niiltä päiviltä, jolloin he olivat kasarmoituina, 10 mk päivältä ja rakennusmestareille 12 mk päivältä. Sittemmin kaupunginhallitus päätti ¹¹⁾ oikeuttaa myöskin teknillisten laitosten hallituksen suorittamaan ilmasuojelumuodostelmiin kuuluville, kasarmoiduille teknillisten laitosten työntekijöille heinäkuun 1 p:stä lukien niiltä päiviltä, jolloin he olivat asianomaisella laitoksella kasarmoituina, 10 mk päivältä sekä mestareille 12 mk ja insinööreille 25 mk päivärahaa päivästyspäiviltä, mikäli heille ei

¹⁾ Khs 19 p. marrask. 1 925 §. — ²⁾ S:n 23 p. syysk. 1 555 §. — ³⁾ S:n 28 p. tammik. 208 §. — ⁴⁾ S:n 11 p. helmik. 316 §; ks. v:n 1941 Kunnall. asetuskok. s. 50, v:n 1942 s:n s. 48 ja v:n 1943 s:n s. 89. — ⁵⁾ Khs 12 p. elok. 1 295 §. — ⁶⁾ S:n 22 p. heinäk. 1 229 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. lokak. 1 656 a § ja 16 p. jouluk. 2 119 §. — ⁸⁾ Ks. v:n 1941 kert. s. 223. — ⁹⁾ Khs 6 p. toukok. 845 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. heinäk. 1 174 §. — ¹¹⁾ S:n 16 p. syysk. 1 463 §.

suoritettu päivärahaa valtion varoista. Sekä rakennustoimistoa että teknillisten laitosten hallitusta päätettiin kehoittaa aikanaan tekemään esitykset tarkoitukseen tarvittavista määrärahoista.

Ilmasuojelukeskukseen talousarvio ja ennakkovarat. Ilmasuojelukeskukseen ylimääräinen talousarvio vahvistettiin ¹⁾ kuukaudeksi kerrallaan nousten kuukausittaisten talousarvioiden yhteenlaskettu vuosisumma 9 281 850 mk:aan, mikä määrä myönnettiin kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten. V:n 1944 tammikuun ylimääräinen talousarvio vahvistettiin ²⁾ 830 054 mk käsittävänä, mitkä varat oli suoritettava mainitun vuoden vastaavista käyttövaroista.

Kaupunginhallitus myönsi ³⁾ ilmasuojelukeskukseksi oikeuden pitää 200 000 mk:n suuruisia ennakkokassaa.

Ilmasuojelukeskukseen huoneisto. Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾, että ilmasuojelukeskukseen toimisto- ja makuuhuoneiden seinät oli päällystettävä insuliitilla, ja myönsi tarkoitukseen 17 000 mk käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Samoista käyttövaroistaan kaupunginhallitus, niitä ylittäen, myönsi ⁵⁾ 19 200 mk väestönsuojelulautakunnan käytettäväksi ilmasuojelukeskukseen huoneiston käytävien ja tärkeimpien toimistohuoneiden päällystämiseksi korkkimatolla.

Evakuointisuunnitelman edellyttämien toimistohuoneiden järjestäminen. Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus niitä ylittäen myönsi ⁶⁾ 260 000 mk kaupungin evakuointisuunnitelman edellyttämien toimistohuoneiden ja niissä tarvittavien puhelinyhteyksien järjestämiseen.

Ilmasuojelukeskukseen käskynanto- ja hälytyslaitteiden laajentamista ja suojaamista varten myönnettiin ⁷⁾ väestönsuojelulautakunnan käytettäväksi 130 000 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten.

Metaanikaasutinlaitteiden asentaminen ilmasuojelupäällikön autoon. Ilmasuojelukeskus oikeutettiin ⁸⁾ asennuttamaan metaanikaasutinlaite ilmasuojelupäällikön käytettävissä olevaan henkilöautoon ja myönnettiin tarkoitukseen 28 541:95 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten. Lisäksi ilmasuojelukeskus oikeutettiin jatkuvasti saamaan metaanikaasua mainittua autoa varten sekä päätettiin kehoittaa ilmasuojelukeskusta sisällyttämään auton käyttöä varten tarvittavat määrärahat kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi kuukausittain alistettavaan menoarvioonsa sekä lähettämään laskut metaanikaasusta kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Vuodevaatteiden hankkiminen väestönsuojelumuodostelmille. Väestönsuojelutoimisto oikeutettiin ⁹⁾ tilaamaan Kaihdin ja lippu oy:ltä 500 paperivillalla täytettyä paperipatjaa sekä 500 paperista tyynynpäällistä yhteensä 140 000 mk:n hinnoin, mikä oli suoritettava kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten.

Lastojen hankkiminen lääkintämuodostelmille. Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus, niitä ylittäen, myönsi ¹⁰⁾ väestönsuojelulautakunnan käytettäväksi 24 000 mk lastojen hankkimiseen lääkintämuodostelmille.

Pomminpoistokaluston hankkimiseksi kaupunginhallitus myönsi ¹¹⁾ 69 400 mk käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

Väestönsuojelat y.m. väestönsuojelulaitteet. Pääluokkaan erinäiset sosiaaliset tehtävät sisältyvistä v:n 1942 käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus, niitä ylittäen, myönsi 20 549:20 mk ¹²⁾ hiekkasäkkien järjestämiseksi kaupungintalon ja kunnallisten työväenasuntojen kohdalle ja 658 847:10 mk ¹³⁾ eräitä väestönsuoja-y.m. töitä varten, päättäen kehoittaa kaupunginlakimiestä selvittämään, voitiinko joistakin viimeksi mainituista kuluista mahdollisesti saada korvausta valtiolta.

Kertomusvuoden vastaavista käyttövaroistaan kaupunginhallitus, niitä ylittäen, myönsi seuraavat rahamäärät: 60 000 mk sirpalesuojan rakentamiseksi Kansakoulukadun varrella olevaan ammattikoulutaloon¹⁴⁾; 13 903:25 mk väestönsuojan rakentamiseksi Kotikallion lastentarhaa varten¹⁵⁾; 29 000 mk ilmanvaihtolaitteiden järjestämiseksi So-

¹⁾ Khs 8 p. tammik. 8 §, 4 p. helmik. 213 §, 25 p. helmik. 394 §, 1 p. huhtik. 630 §, 29 p. huhtik. 761 §, 27 p. toukok. 925 §, 1 p. heinäk. 1 128 §, 5 p. elok. 1 264 §, 2 p. syysk. 1 381 §, 30 p. syysk. 1 586 §, 28 p. lokak. 1 755 § ja 2 p. jouluk. 2 017 §. — ²⁾ S:n 30 p. jouluk. 2 175 §. — ³⁾ S:n 22 p. heinäk. 1 233 §. — ⁴⁾ S:n 16 p. syysk. 1 462 §. — ⁵⁾ S:n 19 p. marrask. 1 910 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. marrask. 1 911 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. heinäk. 1 130 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. elok. 1 322 § ja 7 p. lokak. 1 620 §. — ⁹⁾ S:n 8 p. huhtik. 659 §. — ¹⁰⁾ S:n 19 p. marrask. 1 909 §. — ¹¹⁾ S:n 16 p. syysk. 1 471 §. — ¹²⁾ S:n 21 p. tammik. 158 §. — ¹³⁾ S:n 28 p. tammik. 183 §. — ¹⁴⁾ S:n 16 p. jouluk. 2 114 §. — ¹⁵⁾ S:n 27 p. toukok. 922 §.

fiankadun talon n:o 4 väestönsuojaan ¹⁾; 65 000 mk sirpalesuojan rakentamiseksi Sörnäisten satamaan ²⁾; 90 000 mk yleisölle tarkoitettujen portaiden rakentamiseksi rakennustoimiston Toukolassa olevan konepajarakennuksen suojahuoneen varauloskäytävään ³⁾; 45 000 mk Siltavuoren viemäritunnelin oviaukon leventämiseksi ⁴⁾; 290 000 mk Meilahden viemäritunnelin kuuden työaukon varustamiseksi portailla ⁵⁾; 65 000 mk yleisen väestönsuojan rakentamiseksi Siltavuorenkadun taloon n:o 12 ⁶⁾; 46 800 mk väestönsuojan rakentamiseksi Alppilan ravintolaan ⁷⁾; 124 900 mk suojahuoneen järjestämiseksi Kaivohuoneeseen ⁸⁾; 79 800 mk suojahuoneen järjestämiseksi Luodon ravintolaan ja enintään 10 000 mk tähän tarvittavien työainesten kuljetuskustannusten suorittamiseksi ⁹⁾; 40 600 mk sirpalesuojan rakentamiseksi Kaisaniemen ravintolaan ⁹⁾; 60 000 mk palokaluston hankkimiseksi kalliosuojiiin ¹⁰⁾; sekä 50 000 mk puhelinten hankkimista ja kaapelien vetämistä varten Erottajan ja Senaatintorin väestönsuojiiin ¹¹⁾. Kiinteistölautakuntaa päätettiin kehoittaa antamaan edellä mainittujen ravintolain väestönsuojelulaitteet ¹²⁾ Oy. Novator ab. nimisen rakennustoimiston suorittaviksi.

Pääluokkaan Tuloa tuottamattomat pääomamenot sisältyvistä käyttövaroistaan kaupunginhallitus myönsi ¹²⁾ 48 000 mk vartiokoppien rakentamiseen väestönsuojatunneli-

hin. Rakennustoimistoa päätettiin kehoittaa rakentamaan väestönsuoja Snellmaninkadun taloon n:o 19 ¹³⁾, missä Virkkulan lastentarha toimi, sekä sirpalesuojat kansakouluna käytettyyn Sturenkadun taloon n:o 4 ¹⁴⁾, Helenankadun taloon n:o 2 ¹⁵⁾ ja Kappeliravintolan, sen soittolavan ja elokuvateatteri Scalán talon kellareihin ¹⁶⁾.

Rakennustoimiston ilmoitettua Senaatintorin yleisen väestönsuojan yhteyteen rakennetun poliisisuojan valmistuneen, kaupunginhallitus päätti ¹⁷⁾ luovuttaa sen kiinteistölautakunnan hoitoon poliisilaitoksen tarpeisiin käytettäväksi.

Rakennustoimiston ilmoitettua Senaatintorin yleisen väestönsuojan ¹⁸⁾, Erottajan väestönsuojan ¹⁹⁾ ja Vallilan lohkosuojan ²⁰⁾ valmistuneen, kaupunginhallitus päätti luovuttaa ne ilmasuojelukeskuksen hoitoon.

Merkittiin ²¹⁾ tiedoksi ja päätettiin ilmoittaa väestönsuojelulautakunnalle ja rakennustoimistolle väestönsuojain rakentamista koskeva sisäasiainministeriön päätös ja kiertokirje syyskuun 9 p:ltä. Rakennustoimistolle päätettiin samalla ilmoittaa, että se voi rakennuksen omistajan pyynnöstä ja kustannuksella ottaa suorittaakseen talojen väestönsuojain rakennustöitä.

Käyttövaroistaan väestönsuojelua varten kaupunginhallitus, niitä ylittäen, myönsi ²²⁾ 15 000 mk väestönsuojelulautakunnan käytettäväksi suojatilan erottamiseksi Erottajan kalliosuojasta lääkintäiskujoukkoja varten.

Korkeavuorenkadun kalliosuojasta päätettiin ²³⁾ toistaiseksi luovuttaa lisähuone Helsingin ilmavalvonta-aluekeskukselle ja ilmatorjuntakeskukselle myöhemmin määrättävin vuokrin.

Kaupunginhallitus päätti ²⁴⁾ yliopiston rehtorille lähetettävässä kirjelmässä ilmoittaa suostuvansa tunnelin rakentamiseen yliopiston päärakennuksesta yleiseen väestönsuojan ehdoin, että työt suoritetaan kaupungin rakennustoimiston toimesta.

Kaupunginhallitus päätti ²⁵⁾ luovuttaa Helsingin puhelinyhdistykselle Tempelikaution ja Sörnäisten paloaseman kalliosuojista n. 35 m²:n suuruisen alan kummastakin automaattisen varakeskuksen rakentamista varten ehdoin, että yhdistys omalla kustannuksellaan suorittanut tarpeelliset muutostyöt niissä. Puhelinyhdistykseltä päätettiin vuokrana sille näin luovutetusta tilasta periä 10 mk m²:ltä kuukaudessa.

Huomioonottaen, että valtioneuvoston syyskuun 5 p:nä 1940 vahvistamassa väestönsuojelun yleissuunnitelmassa tarkoitettujen väestönsuojelutoimenpiteiden, sodan aikana suoritettaviksi tarkoitettuja toimenpiteitä lukuunottamatta, erinäisin poikkeuksin tuli

¹⁾ Khs 29 p. huhtik. 765 §. — ²⁾ S:n 22 p. heinäk. 1 224 §. — ³⁾ S:n 9 p. syysk. 1 419 §. — ⁴⁾ S:n 8 p. tammik. 14 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. heinäk. 1 225 §; ks. v:n 1941 kert. s. 230. — ⁶⁾ Khs 1 p. huhtik. 632 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. kesäk. 1 063 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. huhtik. 660 §. — ⁹⁾ S:n 1 p. heinäk. 1 132 §. — ¹⁰⁾ S:n 2 p. jouluk. 2 018 §. — ¹¹⁾ S:n 1 p. heinäk. 1 129 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. helmik. 317 §. — ¹³⁾ S:n 15 p. huhtik. 714 §. — ¹⁴⁾ S:n 24 p. maalisk. 597 §. — ¹⁵⁾ S:n 29 p. huhtik. 764 §. — ¹⁶⁾ S:n 29 p. huhtik. 763 §. — ¹⁷⁾ S:n 1 p. huhtik. 627 §. — ¹⁸⁾ S:n 13 p. toukok. 854 §. — ¹⁹⁾ S:n 10 p. kesäk. 1 031 §; ks. tämän kert. s. 165. — ²⁰⁾ Khs 15 p. heinäk. 1 175 §. — ²¹⁾ S:n 16 p. syysk. 1 464 §. — ²²⁾ S:n 19 p. marrask. 1 908 §. — ²³⁾ S:n 2 p. jouluk. 2 019 §. — ²⁴⁾ S:n 1 p. huhtik. 631 §. — ²⁵⁾ S:n 20 p. toukok. 898 §; 7 p. lokak. 1 621 § ja 30 p. jouluk. 2 178 §.

olla toteutetut viimeistään ennen v:n 1945 päättymistä, kaupunginhallitus pyysi väestönsuojelulautakunnalta tarpeelliset ohjeet siitä, mitä kaupungin omistamissa taloissa vielä oli tehtävä väestönsuojarakenteiden suhteen. Lautakunnan tällöin ilmoitettua, että ilmasuojelukeskus jo oli ryhtynyt tutkimaan asiaa, sekä kiinnittäneensä huomiota siihen, että myöskin valtio olisi velvoitettava omien rakennustensa suhteen ryhtymään vastaaviin toimenpiteisiin, kaupunginhallitus päätti ¹⁾ merkitä ilmoituksen tiedoksi sekä esittää sisäasiainministeriölle, että valtio omissa rakennuksissaan suorittaisi väestönsuojelun yleissuunnitelman toteuttamisen edellyttämät työt.

Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö hyväksyi syyskuun 28 p:nä kaupunginhallituksen anomuksen työvoimaluvan saamisesta väestönsuojain rakentamiseksi yksityisiin taloihin kaupungissa sekä oikeutti kaupungin kertomusvuoden aikana pitämään kyseisissä töissä samanaikaisesti enintään 150 työntekijää kyseisten talojen talonmiesten ja asukkaiden lisäksi, jolloin kyseisissä töissä saatiin käyttää ainoastaan Helsingin kaupungin palveluksessa syyskuun 1 p:nä 1943 ollutta työvoimaa. Päätös merkittiin ²⁾ tiedoksi.

Arkistojen, museoesineiden ja taideteosten suojaaminen. Kaupunginhallitus päätti ³⁾ kehoittaa rakennustoimistoa siirtämään raastuvanoikeuden arkiston kirurgisen sairaalan väestönsuojasta Ab. P. Sinebrychoff yhtiön suojaan sekä rakennustoimiston arkiston näin vapautuvaan kirurgisen sairaalan suojan osaan samoin kuin eristämään mainitun osan tiiliseinällä varsinaisesta suojasta ja käyttämään tämän työn suorittamiseksi asianomaista rakennusmäärärahaa.

Kaupunginhallitus päätti ⁴⁾, että maistraatin piirustusarkiston kellaripiirustukset kopioidaan mittaan 25×45 cm ja että ilmasuojelukeskukseksi tarkoitusta varten myönnetään 50 000 mk kaupunginhallituksen v:n 1944 käyttövaroista väestönsuojelua varten.

Kaupunginhallitus päätti ⁵⁾, että muinaistieteellisen toimikunnan kirjelmät, jotka koskivat suojahuoneiden varaamista sellaisia toimikunnan kokoelmia varten, joita tarvittiin sen säännöllisessä toiminnassa sekä arkeologisessa yliopisto-opetuksessa, ja joita sen takia ei voitu siirtää kaupungin ulkopuolella olevaan suojapaikkaan, eivät sellaisinaan antaneet sille toimenpiteen aihetta, koska valtion väestönsuojelulain mukaisesti oli huolehdittava omien laitostensa suojelusta. Sitä vastoin kaupunginhallitus päätti kehoittaa kiinteistölautakuntaa tutkimaan, voitaisiinko maaseudulta, riittävän etäältä kaupungista, löytää sopiva paikka, johon voitaisiin rakentaa riittävän suuri suojahuone kaupungista poissiirotettävistä arkistoista ja museoesineistä varten. Mikäli tällainen suoja voitiin rakentaa kaupungin omia tarpeita vastaavaa suuremmaksi, voitaisiin siitä vuokrata tai luovuttaa tiloja valtionkin laitoksille edellyttäen, että ne suorittivat korvauksen kustannuksista.

Kaupunginhallituksen v:n 1942 yleisistä käyttövaroista myönnettiin ⁶⁾ 960 mk kaupungin arkistojen evakuointipaikaksi vuokratun Kiljavannummen parantolan varasto- ja huonetilan mainitun vuoden vuokran suorittamiseksi.

Vtn Schybergsonin tehtyä esityksen pikaisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä kaikkien kaupungin muistopatsaiden suojaamiseksi ilmavaaralta, kaupunginhallitus päätti ⁷⁾, ettei asiassa sillä kertaa ryhdytä toimenpiteisiin, vaan jätetään ilmasuojelukeskuksen harkittavaksi ja päätettäväksi, milloin ja minkälaisiin suojelutoimenpiteisiin mahdollisesti oli ryhdyttävä, ollen ilmasuojelukeskuksen kuitenkin tarpeellisten määrärahoihin myöntämistä varten lopullisesti jätettävä asia kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Asunto oy. Päivän kiinteistössä suoritettavat pommitusvauriokorjaukset. Rakennustoimiston Asunto oy. Päivälle aikanaan lähettämä 19 340: 10 mk:aan nouseva lasku raivaustöiden suorittamisesta yhtiön ilmapommituksessa vaurioituneessa kiinteistössä päätettiin ⁸⁾ yhtiön tehtyä asiaa koskevan anomuksen alentaa 11 190: 35 mk:aan, mistä määrästä kaupunki ei perisi mitään korkoa edellytyksin, että se maksettiin viimeistään kertomusvuoden joulukuun 1 p:nä. Loput rakennustoimiston laskusta eli 8 149: 75 mk päätettiin suorittaa kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten.

Ilmapommituksissa asunnottomiksi jääneiden huolto. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ hyväksyä ilmasuojelukeskuksen esityksen muonan toimittamisesta elintarvikekeskuksesta

¹⁾ Khs 9 p. syysk. 1 418 §. — ²⁾ S:n 7 p. lokak. 1 646 §. — ³⁾ S:n 29 p. huhtik. 762 §. — ⁴⁾ S:n 30 p. jouluk. 2 176 §. — ⁵⁾ S:n 9 p. jouluk. 2 060 §. — ⁶⁾ Khn jsto 14 p. tammik. 3 031 §. — ⁷⁾ Khs 4 p. helmik. 216 §. — ⁸⁾ S:n 19 p. marrask. 1 934 §. — ⁹⁾ S:n 18 p. helmik. 355 §.

ilmapommituksissa asunnottomiksi jääneille sekä kehoittaa elintarvikekeskusta aikanaan tekemään esityksen tarkoitukseen tarvittavista varoista.

Ilmasuojelukeskuksen samalla kertaa tekemän esityksen johdosta huoneistojen luovuttamisesta ilmapommituksissa asuntonsa menettäneiden majoituspaikoiksi kaupunginhallitus päätti ¹⁾, ettei sillä puolestaan ollut mitään sitä vastaan, että Kallion koulun ja Snellmaninkoulun huoneistoja käytettäisiin mainittuun tarkoitukseen, mutta siirsi asian lopullisen käsittelyn suomenkielisille kansakouluille.

Erinäiset kaupungin puolustusta tarkoittavat toimenpiteet. Kaupunginhallitus päätti ²⁾ sodan ajaksi luovuttaa Helsingin ilmatorjunnan käyttöön erään Lauttasaaren eteläkärjen alueen. Alueelta kaadettavista puista päätettiin ³⁾ 8 000 kuutiojalkaa sallia käyttää sille tulevien korsujen ja tykinsuojusten rakentamista varten ja mainitun puumäärän hinnan maksamiseksi myönnettiin ³⁾ kiinteistötoimiston kansanpuisto-osastolle 64 000 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista väestönsuojelua varten.

Käpylän raviradan ääreisestä metsästä kaadetut puut, yhteensä 244 runkoa, päätettiin ⁴⁾ sallia käyttää Käpylässä olevan ilmatorjunta-aseman tuliasemien vahvistamiseen ehdoin, että kyseisistä rungoista suoritettiin kaupungille korvausta yhteensä 41 515: 20 mk. Sittemmin kaupunginhallitus päätti ⁵⁾ ilmoittaa puolustuslaitokselle, ettei kaupunki vaadi siltä korvausta kyseisistä puista ehdoin, että ne palautettiin kaupungille sen jälkeen kun niitä ei enää puheena olevaan tarkoitukseen tarvittu, sekä myöntää kiinteistölautakunnan tulotilille edellä mainitut 41 515: 20 mk käyttövaroistaan väestönsuojelua varten.

9. Opetus- ja sivistystointa koskevat asiat

Opetustoimi

Koulukeittolatoiminta. Merkittiin ⁶⁾ tiedoksi kouluhallituksen kiertokirje, joka sisälsi ohjeet koulujen kesätoiminnan järjestämisestä ruoka-aineiden hankkimiseksi koulukeittoloille.

Kansakoulunopettajain viranhaku. Merkittiin ⁷⁾ tiedoksi kouluhallituksen kiertokirje, jossa viitattiin valtioneuvoston heinäkuun 17 p:nä 1941 antamaan määräykseen, että opettajanvirat mikäli mahdollista oli sodan kestäessä jätettävä vakinaisesti täyttämättä, sekä annettiin ohjeita virkain hakemisen suhteen siinä tapauksessa, että ne joka tapauksessa täytettäisiin.

Lakkautettujen opettajanvirkein haltijain siirtämistä uusiin virkoihin koskeva kouluhallituksen kiertokirje merkittiin ⁸⁾ tiedoksi.

Kansakoulunjohtajain vapaatunnit. Kaupunginhallitus päätti ⁹⁾ kehoittaa kansakoulujen johtokuntia määräämään koulujen johtajain vapaatuntien lukumäärän kunkin työkauden alussa lukuvuodeksi kerrallaan luokkien luvusta riippuvan asteikon ¹⁰⁾ mukaisesti.

Oppivelvollisten lasten valvonta. Kaupunginhallitus oikeutti ¹¹⁾ kansakoulujen johtokunnat lokakuun alusta lukien palkkaamaan kansakoulujen kansliaan oppivelvollisten lasten koulunkäyntiä valvovan kodissakävijän ja maksamaan tämän viranhaltijan palan asianomaisten koulujen tilapäisen työvoiman määrärahoista.

Ruotsinkielisen apukoulun ja tarkkailuluokan oppilasluku. Kaupunginhallitus päätti ¹²⁾ sallia ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan panna täytäntöön päätöksensä apukoulun ensimmäisen ja toisen luokan ylläpitämisestä yhdistettyinä siihen saakka kunnes niiden yhteinen oppilasluku oli noussut nykyisestä 11:stä 15:een, jolloin otettaisiin käsiteltäväksi kysymys niiden yhdistämisestä, samoin kuin päätöksensä tarkkailuluokan oppilasmäärän määräämisestä 9:ksi.

Suomenkielisten kansakoulujen viranhaltijat. Apulaistarkastaja A. V. Saarensivun kuoltua avoimeksi tullut apulaistarkastajanvirka päätettiin ¹³⁾ toistaiseksi jättää vakinaisesti täyttämättä ja sallia julistaa haettavaksi lukuvuodeksi 1943/44.

Kaupunginhallitus oikeutti ¹⁴⁾ suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan pane-

¹⁾ Khs 18 p. helmik. 355 §. — ²⁾ S:n 15 p. huhtik. 721 §. — ³⁾ S:n 27 p. toukok. 940 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. heinäk. 1 249 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. syysk. 1 543 §. — ⁶⁾ S:n 1 p. huhtik. 651 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. huhtik. 650 §. — ⁸⁾ S:n 27 p. toukok. 950 §. — ⁹⁾ S:n 23 p. syysk. 1 570 §. — ¹⁰⁾ Ks. kunnall. asetuskok. s. 173. — ¹¹⁾ Khs 23 p. syysk. 1 579 §. — ¹²⁾ S:n 11 p. marrask. 1 901 §. — ¹³⁾ S:n 12 p. elok. 1 320 §. — ¹⁴⁾ S:n 15 p. heinäk. 1 178 §.